ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 03.100.70; 13.020.10 **Listopad 2026**

Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

CSN EN ISO 14001

01 0901

idt ISO 14001:2026

Environmental management systems – Requirements with guidance for use

Systèmes de management environnemental – Exigences et lignes directrices pour son utilisation

Umweltmanagementsysteme – Anforderungen mit Anleitung zur Anwendung

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 14001:2026. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 14001:2026. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN ISO 14001 (01 0901) z února 2016.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Změny proti předchozí normě jsou uvedeny v předmluvě.

Souvisící ČSN

ČSN EN ISO 14002 (soubor) (01 0902) Systémy environmentálního managementu – Směrnice pro používání ISO 14001 k řešení environmentálních aspektů a podmínek v oblasti životního prostředí

ČSN EN ISO 14004 (01 0904) Systémy environmentálního managementu – Obecná směrnice pro implementaci

ČSN EN ISO 14031:2021 (01 0931) Environmentální management – Hodnocení environmentální výkonnosti – Směrnice

ČSN EN ISO 14044:2006 (01 0944) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice

ČSN EN ISO 14063 (01 0963) Environmentální management – Environmentální komunikace – Směrnice a příklady

ČSN EN ISO 14090 (01 0990) Adaptace na změnu klimatu – Zásady, požadavky a směrnice

ČSN EN ISO 14091 (01 0991) Adaptace na změnu klimatu – Směrnice pro zranitelnost, dopady a posuzování rizik

ČSN EN ISO 19011 (01 0330) Směrnice pro auditování systémů managementu

Vysvětlivky k textu této normy

V případě nedatovaných odkazů na evropské/mezinárodní normy jsou ČSN uvedené v článcích „Informace o cito-
vaných dokumentech“ a „Souvisící ČSN“ nejnovějšími vydáními, platnými v době schválení této normy. Při používání této normy je třeba vždy použít taková vydání ČSN, která přejímají nejnovější vydání nedatovaných evropských/
mezinárodních norem (včetně všech změn).

Upozornění na národní poznámky

Do této normy byla k článku A.5.2 doplněna národní poznámka.

Vypracování normy

Zpracovatel odborného překladu: PETRAŠOVÁ BRNO, IČO 40448584

Technická normalizační komise: TNK 106 Management životního prostředí

Vydala: Česká agentura pro standardizaci, státní příspěvková organizace

Citované dokumenty a souvisící ČSN lze získat v e-shopu České agentury pro standardizaci, s. p. o.

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

EVROPSKÁ NORMA
EN ISO 14001
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

Duben 2026

ICS 03.100.70; 13.020.10 Nahrazuje EN ISO 14001:2015

Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití (ISO 14001:2026)

Environmental management systems – Requirements with guidance for use (ISO 14001:2026)

Systèmes de management environnemental – Exigences et lignes directrices pour son utilisation (ISO 14001:2026)

Umweltmanagementsysteme – Anforderungen mit Anleitung zur Anwendung (ISO 14001:2026)

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2026-04-03.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy. Aktualizované seznamy a biblio-
grafické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2026 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Ref. č. EN ISO 14001:2026 E

Evropská předmluva

Tento dokument (EN ISO 14001:2026) vypracovala technická komise ISO/TC 207 *Environmentální management* ve spolupráci s CCMC.

Této evropské normě je nutno nejpozději do října 2026 udělit status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do října 2026.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Tento dokument nahrazuje EN ISO 14001:2015.

Jakákoliv zpětná vazba a otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na webových stránkách CEN.

Podle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Oznámení o schválení

Text ISO 14001:2026 byl schválen CEN jako EN ISO 14001:2026 bez jakýchkoliv modifikací.

Obsah

Strana

Předmluva..... 7

Úvod..... 8

1 Předmět normy..... 11

2 Citované dokumenty..... 11

3 Termíny a definice..... 11

3.1 Termíny vztahující se k organizaci a vedení (leadershipu)..... 11

3.2 Termíny vztahující se k plánování..... 12

3.3 Termíny vztahující se k podpoře a k provozu..... 13

3.4 Termíny vztahující se k hodnocení a zlepšování výkonnosti..... 14

4 Kontext organizace..... 15

4.1 Porozumění organizaci a jejímu kontextu..... 15

4.2 Porozumění potřebám a očekáváním zainteresovaných stran..... 15

4.3 Určování rozsahu systému environmentálního managementu..... 16

4.4 Systém environmentálního managementu..... 16

5 Vedení (leadership)..... 16

5.1 Vedení (leadership) a závazek..... 16

5.2 Environmentální politika..... 16

5.3 Role, odpovědnosti a pravomoci..... 17

6 Plánování..... 17

6.1 Opatření pro řešení rizik a příležitostí..... 17

6.1.1 Obecně..... 17

6.1.2 Environmentální aspekty..... 17

6.1.3 Závazné povinnosti..... 18

6.1.4... Rizika a příležitosti..... 18

6.1.5... Plánování opatření..... 18

6.2..... Environmentální cíle a plánování jejich dosažení..... 19

6.2.1... Environmentální cíle..... 19

6.2.2... Plánování opatření pro dosažení environmentálních cílů..... 19

6.3..... Plánování změn..... 19

7..... Podpora..... 19

7.1..... Zdroje..... 19

7.2..... Kompetence..... 19

7.3..... Povědomí..... 20

7.4..... Komunikace..... 20

7.4.1... Obecně..... 20

7.4.2... Interní komunikace..... 20

7.4.3... Externí komunikace..... 20

7.5..... Dokumentované informace..... 20

7.5.1... Obecně..... 20

7.5.2... Vytváření a aktualizace dokumentovaných informací..... 21

7.5.3... Řízení dokumentovaných informací..... 21

8..... Provoz..... 21

Strana

8.1..... Plánování a řízení provozu..... 21

8.2..... Havarijní připravenost a reakce..... 22

9..... Hodnocení výkonnosti..... 22

9.1..... Monitorování, měření, analýza a hodnocení..... 22

9.1.1... Obecně..... 22

9.1.2... Hodnocení souladu..... 22

9.2..... Interní audit..... 23

9.2.1... Obecně..... 23

9.2.2... Program interního auditu..... 23

9.3..... Přezkoumání systému managementu..... 23

9.3.1... Obecně..... 23

9.3.2... Vstupy pro přezkoumání systému managementu..... 23

9.3.3... Výsledky přezkoumání systému managementu..... 24

10..... Zlepšování..... 24

10.1.... Neustálé zlepšování..... 24

10.2.... Neshoda a nápravné opatření..... 24

Příloha A (informativní) Návod pro použití tohoto dokumentu..... 25

Bibliografie..... 40

Rejstřík 41

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Meziná-
rodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve Směr-
nicích ISO/IEC, Část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve Směrnicích ISO/IEC, Část 2 (viz www.iso.org/directives).

ISO upozorňuje na možnost, že implementace tohoto dokumentu smí vyžadovat využití patentu (patentů). V sou-
vislosti s tím ISO nezaujímá žádné stanovisko týkající se důkazů, platnosti nebo použitelnosti všech uplatňova-
ných patentových práv. Ke dni zveřejnění tohoto dokumentu ISO neobdržela oznámení o patentu (patentech), který smí být vyžadován pro implementaci tohoto dokumentu. ISO však upozorňuje implementující organizace, že se nemusí jednat o nejnovější informace, které lze získat z databáze patentů dostupné na adrese www.iso.org/patents. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech takových patentových práv.

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamená schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), viz www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 207 *Environmentální management*, subkomise SC 1 *Systémy environmentálního managementu* ve spolupráci s technickou komisí Evropského výboru pro normalizaci (CEN) na základě Dohody o technické spolupráci mezi ISO a CEN (Vídeňská dohoda).

Toto čtvrté vydání zrušuje a nahrazuje třetí vydání (ISO 14001:2015), které bylo technicky zrevidováno. Nahrazuje také změnu ISO 14001:2015/Amd.1:2024.

Hlavní změny jsou tyto:

– podle potřeby zahrnutí nejnovějších požadavků ISO na normy systémů managementu;

– vyjasnění požadavků souvisejících s klíčovými tématy.

Jakákoliv zpětná vazba nebo otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na adrese www.iso.org/members.html.

Úvod

0.1 Východiska

Dosažení rovnováhy mezi životním prostředím, společností a ekonomikou se považuje za podstatné pro plnění potřeb současnosti, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojovat své potřeby. Udržitelného rozvoje jako cíle se dosáhne vyvážením tří pilířů udržitelnosti.

Společenská očekávání ve vztahu k udržitelnému rozvoji, transparentnosti a odpovědnosti se vyvinula v souvislosti se stále přísnějšími právními předpisy, rostoucími tlaky na životní prostředí v důsledku znečišťování, neefektivního využívání zdrojů, nesprávného nakládání s odpady, klimatických změn, zhoršování ekosystémů a ztráty biodiverzity (biologické rozmanitosti). Narušování životního prostředí může mít finanční, sociální a obchodní důsledky, nikoliv pouze dopady na životní prostředí.

Tato očekávání vedou organizace k přijímání systematického přístupu k environmentálnímu managementu prostřednictvím implementování systémů environmentálního managementu s cílem přispět k environmentálnímu pilíři udržitelnosti. Díky tomu jsou organizace lépe připraveny reagovat na potřeby a očekávání zainteresovaných stran a plnit závazné povinnosti organizace.

0.2 Cíl systému environmentálního managementu

Tento dokument poskytuje organizacím rámec pro ochranu životního prostředí a pro reagování na měnící se environmentální podmínky v rovnováze se socioekonomickými potřebami. Specifikuje požadavky, které umožňují organizaci dosahovat zamýšlených výstupů, které si stanovuje pro svůj systém environmentálního managementu.

Systematický přístup k environmentálnímu managementu poskytuje vrcholovému vedení informace pro budování úspěchu v dlouhodobém horizontu a pro zvažování možností přispívajících k udržitelnému rozvoji

- ochranou životního prostředí prostřednictvím předcházení nepříznivým environmentálním dopadům nebo jejich zmírňováním;
- zmírňováním možného nepříznivého účinku environmentálních podmínek na organizaci;
- podporováním organizace při plnění závazných povinností;
- zlepšováním environmentální výkonnosti;
- řízením nebo ovlivňováním způsobu, jakým jsou výrobky a služby organizace navrhovány, vytvářeny, distribuovány, spotřebovávány a likvidovány (odstraňovány) s využitím hledisek životního cyklu, jejichž pomocí lze zabránit environmentálním dopadům z nežádoucího přesunu na jiné místo v rámci životního cyklu;
- dosahováním finančních a provozních přínosů, které vyplývají z implementování alternativ šetrných k životnímu prostředí a upevňujících pozici organizace na trhu;
- sdělováním environmentálních informací relevantním zainteresovaným stranám.

0.3 Faktory úspěchu

Úspěch systému environmentálního managementu závisí na závazku všech úrovní a funkcí v organizaci, které jsou řízeny vrcholovým vedením. Organizace mohou využít příležitosti k předcházení negativním environmentálním dopadům nebo jejich zmírňování a posílit příznivé environmentální dopady, zejména dopady se strategickými a konkurenčními výhodami. Vrcholové vedení může efektivně řešit rizika a příležitosti začleněním environmentálního managementu do svých podnikatelských procesů, do strategického zaměření a rozhodování a jejich sladěním s ostatními podnikatelskými prioritami a také začleněním environmentálního řízení podniku do celkového systému managementu. Prokázání úspěšné implementace tohoto dokumentu lze použít pro ujištění zainteresovaných stran, že je zaveden efektivní systém environmentálního managementu. Přijetí požadavků uvedených v tomto dokumentu však samo o sobě nezaručí dosažení optimálních environmentálních výstupů.

Uplatňování požadavků uvedených v tomto dokumentu se může mezi jednotlivými organizacemi lišit, a to vzhledem ke kontextu dané organizace. Dvě organizace mohou vykonávat podobné činnosti, ale mohou mít odlišné závazné povinnosti, závazky v rámci environmentální politiky, odlišné environmentální technologie a cíle v oblasti environmentální výkonnosti, a přesto mohou obě splňovat požadavky tohoto dokumentu.

Úroveň podrobností a složitost systému environmentálního managementu se budou lišit v závislosti na kontextu organizace, na rozsahu jejího systému environmentálního managementu, na jejích závazných povinnostech a na charakteru jejích činností, výrobků a služeb, včetně environmentálních aspektů a souvisejících environmentálních dopadů.

0.4 Model Plánuj – Dělej – Kontroluj – Jednej

Základ pro tento přístup, podporující systém environmentálního managementu, vychází z koncepce Plánuj – Dělej – Kontroluj – Jednej (PDCA; Plan-Do-Check-Act). Model PDCA představuje iterativní proces používaný organizacemi k dosažení neustálého zlepšování. Může být aplikován na systém environmentálního managementu a na každý z jeho jednotlivých prvků. Lze jej ve stručnosti popsat takto:

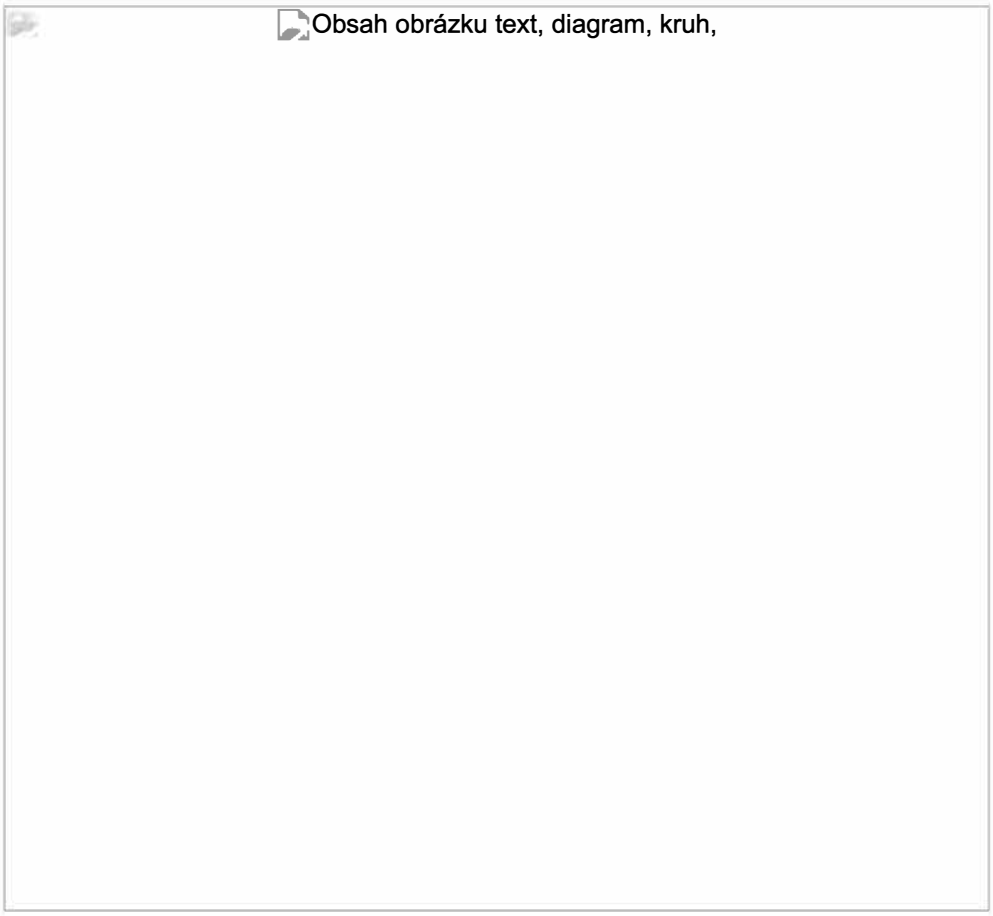
– Plánuj: stanov environmentální cíle a procesy nezbytné k dosažení výsledků v souladu s environmentální politikou organizace.

– Dělej: implementuj procesy tak, jak byly naplánovány.

– Kontroluj: monitoruj a měř procesy z hlediska environmentální politiky, včetně závazků, environmentálních cílů a provozních kritérií, a podávej zprávy o výsledcích.

– Jednej: přijímej opatření pro neustálé zlepšování.

Obrázek 1 znázorňuje, jak může být rámec použitý v tomto dokumentu začleněn do modelu PDCA, což může pomoci novým a existujícím uživatelům pochopit význam systémového přístupu.

Obrázek 1 – Vztah mezi PDCA a rámcem v tomto dokumentu

0.5 Obsah tohoto dokumentu

Tento dokument odpovídá požadavkům ISO týkajícím se norem pro systémy managementu. Tyto požadavky zahrnují harmonizovanou strukturu, identický základní text a běžné termíny se základními definicemi, které jsou navrženy tak, aby byly přínosem pro uživatele, kteří implementují více norem ISO pro systémy managementu.

Tento dokument neobsahuje požadavky, které jsou specifické pro jiné systémy managementu, jako jsou například systémy týkající se kvality, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, energetického nebo finančního managementu. Tento dokument však umožňuje organizaci používat běžný přístup a uvažování založené na rizicích s cílem propojit svůj systém environmentálního managementu s požadavky jiných systémů managementu.

Tento dokument obsahuje požadavky používané při posuzování shody. Organizace, která chce prokázat shodu s tímto dokumentem, může tak učinit

– provedením vlastního určení a vlastního prohlášení, nebo

– získáním potvrzení o své shodě od subjektů, které mají na organizaci zájem, jako jsou například zákazníci, nebo

– získáním potvrzení o svém vlastním prohlášení od subjektu mimo organizaci, nebo

– získáním certifikace/registrace svého systému environmentálního managementu od externí organizace.

Příloha A poskytuje vysvětlující informace, které mají zabránit nesprávné interpretaci požadavků tohoto dokumentu. Návod k uplatňování rámce ISO 14001 na konkrétní témata v oblasti životního prostředí je řešen v souboru ISO 14002. Návod týkající se implementace systémů environmentálního managementu je uveden v ISO 14004.

Kapitola A.3 poskytuje další podrobnosti o některých slovech, slovních spojeních a formulacích používaných v tomto dokumentu s cílem zlepšit porozumění pojmům souvisejícím se systémem environmentálního managementu.

1 Předmět normy

Tento dokument specifikuje požadavky na systém environmentálního managementu, který může organizace použít pro zvýšení své environmentální výkonnosti. Je určen pro použití organizací, která se snaží řídit své environmentální odpovědnosti systematickým způsobem, který přispívá k environmentálnímu pilíři udržitelnosti.

Tento dokument pomáhá organizaci dosáhnout zamýšlených výstupů jejího systému environmentálního managementu, který je prospěšný pro životní prostředí, pro samotnou organizaci a její zainteresované strany. Mezi zamýšlené výstupy systému environmentálního managementu patří

- zvyšování environmentální výkonnosti;
- plnění závazných povinností;
- dosahování environmentálních cílů.

Tento dokument je aplikovatelný v jakékoliv organizaci bez ohledu na její velikost, typ nebo charakter a platí pro environmentální aspekty jejích činností, výrobků a služeb, u nichž organizace určí, zda je může buď řídit, nebo ovliv-
ňovat s ohledem na celý životní cyklus. Tento dokument neuvádí specifická kritéria environmentální výkonnosti.

Pro systematické zlepšování environmentálního managementu lze tento dokument používat celý nebo zčásti. Tvrzení o shodě s tímto dokumentem však nejsou přijatelná, pokud nejsou všechny jeho požadavky začleněny do systému environmentálního managementu organizace a splněny bez výjimky.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.